

KestävyysSWOT -työkalusta vauhtia kasvuun ja vihreään siirtymään

29.5.2025

Syksyllä 2023 alkaneessa Euroopan unionin osarahoittamassa Think Big -kasvuyrittäjyyden edistäminen Etelä-Pohjanmaalla-hankkeessa kasvuyrittäjyyttä pyritään edistämään kasvuyrittäjyyteen liittyvän osaamisen kehittämisen, toimijoiden verkostoitumisen ja tutkimustiedon paremman hyödyntämisen kautta. Hankkeessa on ollut myös tavoitteena kehittää vihreään siirtymään kannustavia työkaluja.

Yksi hankkeen tuloksista on **KestävyysSWOT-työkalu**, joka auttaa yrityksiä tunnistamaan strategiansa kannalta keskeisiä ympäristöhaasteita sekä niihin liittyviä liiketoimintamahdollisuuksia ja riskejä. Työkalu toimii keskustelun avaajana ja ideoinnin välineenä tilanteissa, joissa halutaan tarkastella, miten globaalit trendit ja ympäristön muutokset voivat vaikuttaa yrityksen toimintaan – ja kuinka niihin voidaan vastata kestävällä tavalla.

Miten käyttää KestävyysSWOT-työkalua?

KestävyysSWOT on digitaalinen työkalu, jota yritykset voivat hyödyntää omassa kehittämistyössään joko itsenäisesti tai yhdessä tiimin kanssa. Sitä voi käyttää esimerkiksi strategiatyön, ideoinnin tai hankesuunnittelun tukena. Työkalu on rakennettu Threebilityn Sustainability SWOT -työkalua mukaillen.

Työskentely alkaa lataamalla tai tulostamalla tyhjä työskentelypohja, jossa on kolme pääosiota. Ensimmäisessä osiossa tarkastellaan laajempia ympäristöhaasteita ja megatrendejä, jotka voivat vaikuttaa yrityksen toimintaympäristöön. Tämän jälkeen arvioidaan yrityksen sisäiset vahvuudet ja heikkoudet sekä ulkoiset uhat ja mahdollisuudet suhteessa näihin muutostekijöihin. Näin muodostuu SWOT-analyysin pohjalta

kokonaiskuva siitä, missä yritys tällä hetkellä on ja mihin suuntaan sen kannattaa lähteä. Uusia liiketoimintamahdollisuuksia kannattaa lähteä tarkastelemaan erityisesti uhkien kautta, jotka voi kestävien ratkaisujen avulla kääntää mahdollisuuksiksi. Voit pohtia kysymyksiä esimerkiksi seuraavien teemojen kautta: vihreä teknologia, energiatehokkuus, ekologiset materiaalit, ekologiset tuotteet ja palvelut, kierrätys, kiertotalous, tuotteiden palvelullistaminen, digitaaliset alustat ja/tai digitaaliset palvelut. Työkalun kysymykset ohjaavat ja auttavat syventämään keskustelua sekä tuovat uusia näkökulmia esimerkiksi kestävän liiketoiminnan mahdollisuuksiin.

Kuva 1. KestävyysSWOT-työkalulla etsitään yritykselle megatrendeistä ja kestävyyshaasteista liiketoimintamahdollisuuksia.

Lopuksi keskitytään tärkeimpien havaintojen priorisointiin ja suunnitellaan, millaisia toimenpiteitä lyhyellä ja pitkällä aikavälillä tarvitaan. Kun Kestävyys-SWOT analyysi on tehty ja tärkeimmät ideat kestävän kehityksen edistämiseksi on priorisoitu, on suositeltavaa, että työskentelyn tuloksia käydään myös laajemmin henkilöstön kanssa läpi. Näin syntyy yhteinen ymmärrys tavoitteista ja sitoutuminen kestävän kehityksen toimiin. Työkalun tavoitteena on kannustaa konkretiaan ja tarjota rakenteellinen tapa tunnistaa, miten yritys voi vastata ympäristöhaasteisiin liiketoimintalähtöisesti ja vaikuttavasti.

KestävyysSWOT-työkalu auttaa tunnistamaan mahdollisuuksia muutoksessa

KestävyysSWOT-työkalu tarjoaa yrityksille tavan tarkastella ympäristökestävyyttä ja liiketoiminnan kehittämistä rinnakkain. Se auttaa kirkastamaan yrityksen asemaa muuttuvassa maailmassa ja ohjaa konkreettisiin toimiin, jotka voivat kasvattaa sekä vastuullisuutta että kilpailukykyä. Työkalu sopii osaksi strategiatyötä, hankesuunnittelua tai vaikka uuden liiketoiminta-alueen ideointia. *KestävyysSWOT-työkalu*

tarjoaa konkreettisen ja helposti omaksuttavan välineen, jonka avulla yritys voi tarkastella toimintaansa ympäristön muutosten ja megatrendien valossa sekä löytää niihin vastaamiseen liiketoimintalähtöisiä ratkaisuja.

On tärkeää pohtia ympäristöhaasteita suhteessa yhteiskunnassa tapahtuviin muihin muutoksiin, sillä ne yhdessä muuttavat merkittävästi myös yritysten roolia. Isojen muutosten keskellä kaikenkokoisilta yrityksiltä odotetaan yhä enemmän innovointikykyä, avoimuutta ja vastuullisuutta, jotta ne voivat menestyä ja säilyttää kilpailukykynsä globaalissa taloudessa. Yritysten on kyettävä sopeutumaan nopeasti muuttuviin olosuhteisiin ja luomaan kestäviä ratkaisuja. Tässä muutoksessa on samalla myös merkittävä kasvun mahdollisuus.

Yritysten kasvutavoitteet yhteydessä vihreän innovoinnin kiinnostukseen

Tutkimukset osoittavat, että yrityksen kasvutavoitteet ja kiinnostus vihreään innovointiin kulkevat usein rinnakkain. SEAMK teki loka-marraskuussa 2021 eteläpohjalaisille pk-yrityksille kyselyn, jossa selvitettiin koronan vaikutuksia yrityksiin ja erityisesti kasvuun ja kehittämiseen. Kyselyyn vastasi yhteensä 213 pk-yritystä eri aloilta ja eri puolilta Etelä-Pohjanmaata. Kyselyn tulokset osoittavat, että yrityksen kasvutavoitteet ovat yhteydessä kiinnostukseen kehittää tai ottaa käyttöön vihreitä innovaatiota. Mitä voimakkaampaa kasvua yritys tavoittelee, sitä korkeampi on myös kiinnostus vihreään innovointiin. KestävyysSWOT-työkalu voi siis toimia paitsi ympäristötietoisuuden myös liiketoiminnallisen kasvun katalyyttina.

Tulevaisuutta ei voi ennustaa, mutta siihen voi valmistautua

Yritykset toimivat tänä päivänä yhä ennakoimattomammassa maailmassa, jossa globaalit megatrendit, kuten ilmastonmuutos, digitalisaatio ja resurssien niukkuus, muovaavat toimintaympäristöä nopealla tahdilla. Siksi kyky tunnistaa muutossuuntia ja valmistautua niihin on noussut yhdeksi keskeisimmistä kilpailukykytekijöistä. Juuri tässä KestävyysSWOT-työkalu tarjoaa pk-yrityksille käytännön apua.

Työkalu auttaa hahmottamaan, miten suuret yhteiskunnalliset ja ympäristölliset muutokset voivat vaikuttaa yrityksen toimintaan – ja toisaalta, millaisia mahdollisuuksia nämä muutokset voivat avata. Se tarjoaa rakenteen, jonka avulla yritys voi ennakoida, arvioida riskejä ja tunnistaa uusia liiketoimintamahdollisuuksia kestävyyshaasteiden keskellä.

Ennakoinnin ei tarvitse tarkoittaa kristallipalloon katsomista. Se tarkoittaa kykyä kysyä oikeita kysymyksiä, pysyä ajan hermolla ja kehittää toimintaa suunnitelmallisesti kohti tulevaisuutta, joka voi olla sekä vastuullinen että kasvuhakuinen. KestävyysSWOT auttaa pk-yrityksiä ottamaan tämän askeleen – konkreettisesti, realistisesti ja omista lähtökohdista käsin.

Pienistä teoista syntyy suuri muutos

On ymmärrettävää, jos isojen haasteiden ja muutosten kanssa painiminen voi tuntua joskus siltä, ettei omalla tekemisellä ole mitään vaikutusta. On kuitenkin hyvä muistaa, että yhdessä pienistä teoista asia muuttuu isoiksi virroiksi ja vaikuttaviksi teoiksi. Ota siis rohkeasti askel kohti kestävää tulevaisuutta ja innosta muitakin tälle tärkeälle matkalle!

”Vain ne, jotka ovat tarpeeksi hulluja luullakseen muuttavansa maailmaa, ovat niitä, jotka sitä myös muuttavat.” – Steve Jobs

Think Big! Kasvuyrittäjyyden edistäminen Etelä-Pohjanmaalla -hanke on Euroopan unionin osarahoittama. KestävyysSWOT-työkalu on suunniteltu yhteistyössä Seinäjoen ammattikorkeakoulun, Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelun, Alavuden Kehityksen sekä Isonkyrön Kehityksen kanssa. Työkalun toimivuutta on testattu myös erilaisten yritysten kanssa.

KestävyysSWOT-työkalu on saatavissa digitaalisessa muodossa täältä. Voit myös tutustua työkaluun lyhyen esittelyvideon kautta. Työkalu, video ja työskentelypohja, johon ideat voidaan kerätä sekä kaikki muutkin hankkeessa kehitetyt työkalut löytyvät SEAMKin verkkosivujen kehittämistyökaluista valikon “kasvun ja kestävän liiketoiminnan työkalut (Think Big)” alta.

Tiina Nieminen
asiantuntija, TKI
SEAMK

Maarit Liikala
asiantuntija, TKI
SEAMK

Heikki Punkari
projektipäällikkö, asiantuntija, TKI
SEAMK

Kirjoittajat toimivat hankkeessa kasvuyrittäjyyden sekä kestävän liiketoiminnan asiantuntijoina. Liikala on toiminut pitkään rakennustuoteteollisuuden alihankintaketjuissa ja vastannut niiden kehittämisestä. Nieminen toimii hankkeen lisäksi SEAMKin aluekehittäjänä Kauhavan alueella, jossa keskiössä on yritysten kehittäminen TKI-yhteistyöllä. Punkari toimii Think Big! -hankkeen lisäksi RIIHI – Resurssiviisaat verkostot Etelä-Pohjanmaalla –hankkeen asiantuntijana.

Lähde

Könönen,L., Joensuu-Salo, S., Viljamaa, A. & Mäki, K. (2022). Vihreä innovointi kiinnostaa eteläpohjalaisia yrityksiä. *@SEAMK Verkkolehti.* https://lehti.app-staging.seamk.hion.dev/yrittajyys-ja-kasvu/vihrea-innovointi-kiinnostaa-etelapohja

laisia-yrityksia/